

Gyermek születése, gyermekek halála...

Karácsonykor megjelent az élet. Isten, az élet, meglátogatta a földet, eljött közénk. Erről tesz bizonyosságot Máté evangélista leírása. Amikor József megtudja, hogy jegyese, Mária áldott állapotban van, az Úr angyalától értesül, hogy a gyermek a Szentlélektől fogant. Élet – Istentől. Az Isteni élet betör a mi világunkba. Amikor a gyermek megszületik, Jézusnak nevezik el az angyal szava szerint – „mert ő szabadítja meg népét bűneitől.” Aki a bűntől megszabadít, az életet hoz. Mert a bűn halál. Pogány bölcsek jönnek Jézust imádni – mert látták az ő csillagát. Az egész teremtett világ arra mutat, hogy Isten elküldi Fiát. Az egész élő világ, teremtett világ Jézusra néz. Lukács beszámolója szerint angyalok jönnek a földre, és dicsőítik Istent. *Mindenki ünnepel. Az élet a földre szállt. Isten emberré lett. A legnagyobb csoda megtörtént. Karácsonykor az Isten szeretetéből fakadó életet ünnepeljük.*

De Karácsonykor megjelent a halál is. Nem olyan értelemben, mintha előtte nem lett volna itt. Itt volt, hiszen emberek bűnben és reménytelenségben tengették életüket akkor is. Itt volt, hiszen súlyos betegségeket hordoztak ők is. Itt volt a halál, hiszen ismerték a gyászt ők is. De Karácsonykor mégis megjelent – nemcsak az élet, hanem a halál is. Megjelent, azaz mozgásba lendült, mozgósította erőit. És amint olvastuk, Jézus körül összecsapnak a legnagyobb erők, az élet és a halál. Jézus körül itt is, most is az élet és halál csap össze – hiszen minkettől jelen van ebben a házban. Itt hordozzuk magunkkal a halál erőit, és meghívtuk az élet erőit – a Lélek és az Ige által. A tét: hol állunk mi? Ki győzedelmeskedik benned? Kihez tartozol te? Az élet és halál erőinek ezt az összeütközését figyeljük meg igénkben – azért, hogy a harc bennünk az élet, a testté lett ige, az élet királya, Jézus oldalára dőljön el.

I. Heródes gyilkos terve – Isten életmentő tette

Az élet megjelent Jézusban, a halál összeszedi erőit és támadást intéz ellene: Heródesben. Heródes retteg annak hallatán, hogy Dávid házából való uralkodó született, aki trónjára törhet. Edomita lévén, valamint a római hatóságok iránt hűséget mutatván nem népszerű a nép körében. Heródes messze ismert féltékenységéről, ravaszságáról és kegyetlenségéről. Amint tudomást szerez a bölcsek érkezésének céljáról, azonnal kész benne a gyilkos terv. Ezt leplezendő így szól: „Menjete el, szerezetek pontos értesüléseket a gyermekről; mihelyt pedig megtaláljátok, adjátok tudtomra, hogy én is elmenjek, és imádjam őt.”

Ha más nem is, de Isten tudja, mi van a király szavai mögött. Ezért hiába tervezi Heródes Jézus megtalálását és megölését, Isten közbeavatkozik. Nem halhat meg az Isten Fia a bölcsőben. Hiába tör életére a gonosz már az első pillanatban, nem taposhatja el az élet fejedelmét. Jézus nem pusztulhat el időnek előtte. Isten tervét nem rombolhatja le az ördög. A gyermek védelemre szorul: kiszolgáltatott, törékeny, gyenge. De ott vannak, akikre Isten ezt az életet bízta: József és Mária.

„Az Úr angyala megjelent Józsefnek álmában, és így szólt: *Kelj fel, vedd a gyermeket és anyját, menekülj Egyiptomba, és maradj ott, amíg nem szólok neked, mert Heródes halálra fogja kerestetni a gyermeket.*” József pedig azt cselekszi, amit Isten mond: engedelmessé válik az álomban kapott kijelentésnek. „*Még éjnek idején*” elindult – azaz nem várakozott, nem mondta: *megyünk, megyünk* – de csak ha majd reggel lesz. Azt sem mondta: *mi ez a rossz álom?* – ha a gyermek az Úrtól van, majd ő vigyáz rá. Azzal sem állt elő, hogy Egyiptom messze van – találjunk valami rejtekhelyet közelebb. Nem perlekedett Istennel: *Miért engeded, hogy ez a gaz Heródes ezt tegye a te küldötteddel?* Nem tekintett drága ajándékaira, az aranyra, tömjénre, mirhára, mondván: *ezen a pénzen még egy Heródest is megveszek, vagy ha nem, őrző-védő szolgálatot fogadok.* Nem. József azonnal vette a gyermeket és az anyját, és elmenekült Egyiptomba. Engedelmességéből kifolyólag vitte az életet, az Istentől jött életet, az élet fejedelmét; vitte, menekült vele a feltámadó halál, az ördög tomboló gyűlölete elől.

Ahol megjelenik az élet, ahol megszületik Krisztus, ott mozgolódnak, támadásba lendülnek a halál erői is. A Karácsony nem egy kedves mesetörténet, hanem élet és halál harcának, a mi megváltásunknak és szabadításunknak a története. Hálásak vagyunk Istennek, hogy többen vannak közöttünk úgy ezen a Karácsonyon, hogy azt ünneplik: Az elmúlt évben Jézus Krisztus megszületett – megszületett az ő szívükben, az ő életükben is. Lehet, hogy egy éve még senki sem volt számodra... lehet, hogy csak egy vallásos tisztelet övezte személy... lehet, hogy egy erkölcsi rendszer alapja volt... lehet, hogy az volt, akire féltékeny voltál, mert házastársad vagy barátod, ismerősöd lelkesen szerette őt... de ma már minden másképpen van. Megjelent az élet – benned. Megszületett Jézus – szívedben. Új életre születtél meg vele. – Ti tudjátok igazán, hogy ahol megszületik Krisztus, ott feltámadnak azok az erők, amelyek elpusztítására törekednek.

Nem tudják ezt a lelkiileg halottak. Nem értik, nem érzik azok, akik számára Karácsony csak egy régi, kedves és szent történet. Őket nem támadja az ördög, ott nem kell semmit eltaposni és elpusztítani: hiszen ott nincs jelen az új élet, bennük nincs jelen Jézus élete. Ők nem ismerik azt a küzdelmet, ami azoké, akik Jézuséi, és akiké Jézus – ők még a halál fogvatartottjai.

De értitek és érzitek ezt ti mind, akik Krisztuséi vagytok – régtől, vagy nem olyan régóta. Amikor a Lélek és az Ige életet munkál bennünk – akkor az ördög feltámad, hogy Isten munkáját lerontsa bennünk. Nem állhatja, hogy Isten ügye előre megy, és mozgósítja erőit, hogy lerombolja az életet. Megjelent benned az élet, megszületett Jézus – majd jöttek a kételyek. Valóban befogadtam az Urat? Igaz, hogy minden újjá lett? Jöttek a problémák, a nehézségek – hol van az Úr? Tudok még benne bízni? Kísértések támadtak rád nagy erővel... talán el is buktál bennük. És a gonosz a füledbe súgta: Na, látod már? Látod, milyen keresztyén vagy? Te komolyan gondolod, hogy ezek után van még bocsánat?

Bármit is munkál Isten Lelke, akár új életet, akár egy régebbi hívőnek megújulást, akár valami szolgálatra hívott és belevágtál: a Sátán az élet, a gyermek ellen támad. Istennek azonban, mint láttuk, terve van arra, hogy megtartsa azt, ami az övé. Szólítja Józsefet, szólítja a bölcseket, és keresztülhúzza Heródes számításait.

Ebben pedig döntő az engedelmesség. József engedelmissége. Hogy bízik az Úrban, és úgy cselekszik, amint ő parancsolja. Akkor is engedelmes, amikor számos érve, magyarázata lehetne, hogy miért szeretne máshogy tenni. Meghallja szavát, és nem akadékoskodik. Isten Igéje az, ami eligazít, ami vezet azon az úton, amelyen az élet győz a halál ellen. Legyen hát Isten terve, valamint József engedelmissége bátorítás számunkra, hogy amit ő elkezdett, be is végzi. Hogy a gonosz nem tudja elpusztítani az élő Isten megváltó munkáját!

II. Heródes gyilkos tette – Isten passzivitása?

Látszólag minden megoldódott. A megváltó biztonságban, Heródes pedig biztosan és megállíthatatlanul öregszik, csak idő kérdése, hogy meghaljon, és „tisztá legyen a levegő” József, Mária és Jézus számára. Isten munkája megállíthatatlanul megy előre akkor is, ha az üdvözítőnek Egyiptomban kell lennie.

A történet azonban nem ilyen békésen folytatódik, sőt. Mintha Isten terve mégsem lett volna tökéletes. Heródes rájött, hogy a bölcsek becsapták, és eszeveszett harag fogja el. A szentíró egy rövid versben adja elénk azt, ami a karácsonyi történetet, de minden karácsonyi ünneplést is beárnyékozik: Heródes *„elküldte embereit, és megöletett Betlehemben és annak egész környékén minden kétesztendő és ennél fiatalabb fiúgyermeket...”*

Isten megmentette a saját Fiát, de nem mentette meg a betlehemi kisfiúkat? Nem tudott ellenállni Heródes gyermekgyilkos, népirtó, eszeveszett dühének? Nem tudta megállítani azt, aki saját féltékenységből három fiát is kivégeztette? Nem tudta volna elejét venni annak a hatalmas sírásnak és jajgatásnak, ami az anyákból szakadt fel – a karácsonyi eseményekkel összefüggésben?

Hogyan lesz vigasztalóvá, hogyan lesz életté a gyermek Jézus megmenekülése, ha ugyanakkor más gyermekek pusztulnak el? Miatta... érte... helyette... Mielőtt Jézus meghalna a világ bűneiért, a világ gyermekeiért is – gyermekek halnak meg érte, miatta. Őt akarja elveszíteni a kegyetlen király, de mások pusztulnak el. Mire mutat ez az elrettentő szakasz a karácsonyi történetben? És ha már így volt, miért nem hallgatta el Máté, az evangélista? Miért írja be azt is könyvébe, ami ünnepet rontó, sőt, ami Istenre vethet rossz fényt? Miért kell ezt olvasnunk Karácsony reggelén?

Először azért, *hogy ne felejtsük el: a világ, amibe Jézus eljött erőszakos és kegyetlen – ma is.* Ugyanabban a világban élünk, mint amelybe Jézus eljött. A napokban állnak Hágában bíróság elé azok, akiket a szomszéd országokban, a volt Jugoszlávia elkövetett népirtással vádolnak. Brutalitásban, vérengzésben, megalázásban – bármennyire is szeretnénk azt hinni, hogy nem így van – nem különb a világ ma,

mint 2000 évvel ezelőtt. Sőt, technikánk révén még módszeresebben, kegyetlenebbül, és ha szabad ezt a szót használni, hatékonyabban tudunk ölni, mint egykor.

Ne feledjük, hogy ma, mint Jézus idejében is, gyermekek halnak meg a felnőttek bűnei miatt. Vannak, aki HIV fertőzöttek, mások kábítószerfüggően születnek. Megint mások rabszolgaként dolgoznak egy profitéhes világban, vagy prostitúta lesznek egy magából kifordult világban. Számosan halnak éhen – ma is, ebben az órában is. Ezért jön el Jézus ebbe a világba. A karácsonyi történet árnyoldala emlékeztet minket arra, hogy a világ ma sem más – és ez fontos szolgálata. Emlékeztet minket arra, hogy abban a világban, amit meglátogatott az élet, jelen van a sírás, a fájdalom. Ugyanakkor, bármilyen fontos is mindezt emlékezni, ez nem ad megelégtető választ a kérdésre, ami feszít bennünket.

A szörnyű események arra is rámutatnak, hogy az Isten megváltó munkája fokozatosan bontakozik ki. Ha valaki ott fejezné be Jézus történetét, ahol mi tettük ezen az istentiszteleten, mondhatná: Isten terve beteljesedett, saját fiát megkímélte, megmentette, de mások fiaival nem tette meg ugyanezt. És ez a gondolat megállná a helyét, nem lenne folytatás. De tudjuk, hogy Isten azért őrizte meg Jézust, a csecsemőt, hogy majd odaadhassa Jézust, az életerős férfit. Mi tudjuk, hogy Isten „tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta...” (Róm. 8.32). Isten nem önző módon mentette a magáét – mintha azok a kisfiúk nem lettek volna ugyanannyira az övéi! – hanem fokozatosan bontakoztatta ki az élet tervét a halállal szemben. Eljött a nap, amikor az, aki megmenekült, nem az ellenség győzelme, hanem az Atyának való engelmessége és saját döntése alapján kereszthalált halt. Meghalt az érte meghalt gyermekekért, odaadta életét mindazokért, akiket gyermekkorukban megaláztak, kizsákmányolnak, rabszolgákká tesznek... Meghalt mindazokért, akik ezt elkövetik: a Heródésekért, a Mladicokért, a Karadzsicokért...

Karácsonykor eljött az élet. Megindultak a halál erői is. És mintha semmit sem változott volna azóta. Ma is megtörténik mindez. Mit mondjunk hát? Mit ünnepelehetünk ma? Miben reménykedhetünk?

Abban, hogy élő Urunk van. Aki nemcsak eljött ebbe a világba, nemcsak meghalt, hanem feltámadt és uralkodik mindenk felett. Ő legyőzhetetlenül, letagadhatatlanul jelen van ebben a világban. Jelen van általad és általam. Jelen van azok által, akik szívében megszületett, akiket újra és újra bevon a maga munkájába. Jelen van általunk, hogy együtt sírjunk a sírókkal. Jelen van általunk, hogy vigasztaljuk a megtört szívűeket. Jelen van, hogy gyógyulást hozunk a sebesülteknek. Jelen van, hogy reménységgel legyünk mindvégig: amit elkezdett, azt be is fejezi: az élet végzetes győzelmet aratott a halál felett. **ÁMEN!**